

handlede vi om Tverbanens Anlæg, og den 4de Marts 1857 udkom den Lov, der bemyndigede Regjeringen til at lade Tverbanen bygge; da det var Regjeringens Forslag, saa kan jeg ikke fortænke den i, at den, da den fik Loven igjennem, ogsaa ønskede at see Tverbanen ført ud i Livet, uagtet alle de Grunde, der her i Thinget bleve anførte imod den, men jeg fortænker Regjeringen i, at den benyttede den i 1859, under saa forandrede Forhold, med Hensyn til Priser og med Hensyn til samtlige de Omstændigheder, som havde betinget Loven af 4de Marts 1857. Enhver, som har seet Beregningen over Tverbanen, vil indrømme, at man har maattet anstrenge sig for at faae Prisen op til de 8. Millioner; hver speciel Ting er rundelig aflagt, og man har endda for at komme til den runde Sum af 8. Millioner maattet spæ store Summer til for Eventualiteter, for Tab paa Actier, for Entreprenuers Fordeel, og det er jo naturligt, at han skal have Fordeel. Men selv om man ogsaa vil lade det gaae, saa spørger jeg, om det da var fuldkommen billigt, at man, da Rigsdagens Sammentræden stod for Døren og paa saa Dagen nær faldt sammen med den Dag, da der fra Entreprenuers Side skulde spæres Ba eller Nei med Hensyn til, om han vilde gaae ind paa Baneanlægget, ikke opsatte Sagens endelige Afgjørelse en kort Tid; var det ikke at affære Rigsdagen af den Myndighed og Ret, som den kunde have udøvet over dette Jernbaneanlæg? Om selve Tverbanen er nyttig eller ikke, skal jeg slet ikke fordrøbe mig i; jeg er overbevist om, at den er af grumme lidet Værdi for Sjælland, og at den er til saa stort Tab for Statskassen, som den vel kan blive; jeg er overbevist om, at hverken Aarhus eller Randers, naar de komme til Fornuftens Brug, hvis de ikke allerede ere komne dertil, hvilket jeg dog haaber, ønske en Bane dem selv imellem. Hvad er dette kostbare Stykke over Bængaa til Randers Andet end et Middel til at bringe de to Byer i Frig sammen for at kapre de Landmænd, som ligge imellem dem, og som snart den ene, snart den anden By vil søge at trække til sig? Mere, end der findes i Egnen, kunne de to Byer ikke faae, Jernbanen kan ikke bringe dem noget Nyt, den kan

idag bringe Flere til Randers, imorgen Flere til Aarhus, efter som Concurrencen imellem Kjøbmændene i Henseende til Producternes Betaling fører det med sig. Jeg tvivler ikke om, at Randers med særdeles Frygt seer paa Tverbanen; jeg har egentlig ikke hørt Noget derom, men det maa jo følge af sig selv, idet Randers har en besværligere Udfikning end Aarhus. Vi have jo talt saa vidtløftigt om Alt, hvad denne Jernbane skulde bringe, at det er unyttigt at gaae videre ind deri. Vi have faaet disse glimrende Beskrivelser over dette Sallingland; ja, dersom vi kunde tvinge Folk til hyppigt at reise frem og tilbage istedetfor at blive hjemme og spæ deres Penge, saa var det Noget, der talte for Jernbanen. Studene — ja, dem kan man jo ikke faae til at reise mere end eengang; det vilde jo være overordentlig nyttigt, isald de vilde være saa gode at reise oftere frem og tilbage. Jeg paastaar altsaa, at Hensynet til Tverbanen ikke skal bringe Folkethinget til at slaae ind paa en ganske ny Vej, og jeg tilføjer, at det, paa Grund af hvad Fleertallet har fremhævet i Betænkningen, naturligtvis vil være let for Regjeringen at komme til en ny Contract.

Det ærede Mindretal har vilst en ganske anden Vej; efter hvad der er anført af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), behøver jeg imidlertid ikke at udbrede mig vidtløftigt derover, og jeg frygter desuden for at trætte det ærede Thing meget for længe. Dette Mindretallets Forslag maatte det dog maastee være mig tilladt at give en lidt forandret Titel; det kalder sig: „Udkast til Lov angaaende Anlæg og Driften af Jernbaner i Nørrejylland og Thy“, men med de Herrers Tilladelse vil jeg foreslaae, at Titelen bliver: „Udkast til Lov om Statsbaner gjennem Nørrejylland og Thy“, thi paa Statsbaner gaaer Forslaget ud, det er ikke Andet end Statsbaner, de Herrer foreslaae. Jeg kommer iøvrigt, ved at omtale Fleertallets § 2, bedre ind paa Mindretallets Forslag. Vi have foreslaaet at bemyndige Regjeringen til at gjøre disse Anlæg for en Priis af 270,000 Rd. pr. Mil; vi ere lige saa lidt i dette Punkt som i de fleste andre Punkter saa paastaelige, at vi